

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

Asia:

Kunnallisvalitus Vantaan kaupungin opetuslautakunnan päätöksestä lakkauttaa Kyrkobyn koulun esikoulu;
24.2.2014 pidetty kokous § 13: Päätös oikaisuvaatimukseen ruotsinkielisen jaoston päätöksestä 9.12.2013 § 10.

Asianomistaja ja prosessiosoite

Föreningen Hem och Skola vid Helsinge Kyrkoby lågstadium
rf

Sihteeri Nina Leskinen
Kavaljeerintie 14 B 7
01520 Vantaa

Vaatimus

Esikoulutoimintaa järjestettävä Kyrkobyn koulussa myös 1.8.2014 jälkeen; jaoston päätös on kumottava. Toivomme asian mahdollisimman pikaista käsittelyä.

Perustelut

Vantaan kaupungin opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto on tehnyt päätöksen Kyrkobyn koulun esikoulun lakkauttamisesta ja oppilaiden siirtymisestä 1. vuosiluokalle Mårtensdalin tai Dickursbyn koulujen esikouluista. Päätös on räikeästi ristiriidassa seuraavien lakien ja periaateohjelmien kanssa:

1. **Vantaan kaupungin peruskoulua koskeva periaateohjelma 2012**
2. **Perusopetuslaki**
3. **Yhdenvertaisuuslaki**
4. **YK:n lapsen oikeuksien sopimus**

Päätös on siten hylättävä ja asia käsiteltävä uudelleen sekä Vantaan kaupungin opetusjaostossa että Vantaan kaupungin opetuslautakunnassa.

Perustelut Vantaan noudattamien lakipykälien ja periaateohjelmien mukaan:

1. **Vantaan kaupungin varhaiskasvatusta koskeva periaateohjelma**

Varhaiskasvatuksen tulee yhdessä esikouluopetuksen sekä peruskouluopetuksen kanssa muodostaa kokonaisuus, joka etenee johdonmukaisesti lapsen kehityksen myötä.

Esikouluopetuksessa tulee tehdä yhteistyötä muun varhaiskasvatuksen sekä peruskouluopetuksen kanssa, ja aivan erityisesti alkuopetuksen kanssa.

Päiväkodin jättäminen taakseen ja esikoulun aloittaminen on tärkeä osa lapsen kehitystä. Kaikki on jännittävää ja vierasta, ja perheeltä vaaditaan paljon tänä aikana, jolloin lapsi opettelee uusia rutiineja ja sopeutuu uuteen yhteisöön, jossa ennestään tuntemattomia lapsia ja aikuisia. Esikouluvuoden aikana lapsi tutustuu uuteen kouluunsa. Lapsi otetaan osaksi uutta sosiaalista yhteisöä, oppii uudet rutiinit ja valmistautuu eri tavoin aloittamaan koulunkäynnin ensimmäisellä luokalla. 6–7 vuoden iässä lapsen sosiaaliset taidot sekä tunne-elämä kehittyvät voimakkaasti. Myös minäkuva kehittyy (kuka minä olen, kuka olen suhteessa toisiin). Ikäkausi on herkkä ajanjakso, jolloin lapsen tulisi saada kehittyä rauhassa turvallisissa olosuhteissa, ilman suurempia ulkoapäin pakotettuja muutoksia arjessa. Tässä suhteessa siis lapsen ja perheen hyvinvointia ei ole otettu huomioon.

Jos esikouluopetusta ei järjestetä Kyrkobyin koulussa se tarkoittaa 10–12 lapsen kohdalla kahta suurta siirtoa lyhyen ajan sisällä, joka vaikuttaisi seuraavasti:

- ulkoinen ympäristö vaihtuisi kahtena peräkkäisenä vuotena
- sosiaalinen ympäristö vaihtuisi kahtena peräkkäisenä vuotena
- Lapsen pitäisi sopeutua uusiin sääntöihin ja rutiineihin kahtena peräkkäisenä vuotena
- Sosiaalisessa yhteisössä lapsi joutuisi etsimään paikkaansa ryhmässä kahtena vuotena peräkkäin
- Ei jatkumoa esikoulun ja perusopetuksen välillä (eri projekteja koulussa, tukioppilastoiminta joka vaikuttaa turvallisuuden luomiseen)
- Oppilashuoltotyö kärsisi
- Kokonaisvaltaista ajattelua ja yhteistyötä alkuopetuksen kanssa ei noudatettaisi

Vantaan kaupungin hyväksymässä ohjelmassa nämäkin seikat ovat mainittu ja ovat Vantaan noudattamista painopisteistä tärkeimmät varhaiskasvatusta koskevassa toiminnassa.

2. Perusopetuslaki

Kunta, jossa on sekä suomen- että ruotsinkielisiä asukkaita, on velvollinen järjestämään perusopetuksen ja esiopetuksen erikseen kumpaakin kieliryhmää varten.

Kyrkobyn skola on pystynyt tarjoamaan esikouluopetusta Keski-Vantaan alueella asuville perheille. Kyrkobyn koulun muodostama kokonaisuus, yhdistettynä täydentävään päivähoitoon jossa palveluntuottajana Hem och Skola, pystyisi tarjoamaan koko Tammiston, Kartanonkosken sekä Aviapoliksen alueella palveluita, jotka suoraan vaikuttaisivat myös alueen kilpailukykyyn. Elina Lehto-Häggrothin lausunnon (27.11.2013) mukaan Vantaan kaupunki panostaa voimakkaasti näiden alueiden kehittämiseen, painopisteenä Aviapolis. Tästä syystä katsomme, että ehdotus Kyrkobyn koulun esiopetuksen lakkauttamisesta on ristiriidassa näiden suunnitelmien kanssa. Monien perheiden kohdalla vaihtoehtoksi jää näille alueille, tai Vantaalle ylipäänsä, muuttamatta jättäminen, tai vaihtoehtoisesti suomenkielisen koulutuksen/koulun valitseminen lapsilleen, tai lasten jatkaminen päivähoidossa. Nämä vaihtoehdot eivät tuota mitään säästöjä, vaan päinvastoin tuottaisivat lisäkustannuksia Vantaan kaupungille. Näemme tässä mahdollisen ristiriidan koskien kielellistä yhdenvertaisuutta. Perheiden mahdollisuutta valita ruotsinkielinen koulu vaikeutetaan. Tällä tavalla kaksikieliset perheet valitsevat mieluummin suomenkielisen koulun. Yllä mainitun Keski-Vantaan alueen asukkaille ei tarjota mahdollisuutta ruotsinkieliseen esikouluopetukseen eikä myöskään kokonaisvaltaiseen ruotsinkieliseen oppimispolkuun, jota Kyrkobyn alue, jossa peruskoulu- ja lukio-opetus samassa ympäristössä, tänään tarjoaa.

Laissa määrätään miten ja missä opetusta tulee järjestää:

”Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita. (23.12.1999/1288).”

Esimerkki:

Google Mapin karttapalvelun mukaan välimatka Tammistontie 1 (Tammisto) ja Urheilutie 4 (Dickursby skola) välillä on 9,9 kilometriä. Reittioppaan mukaan taas 10,5 km, josta 0,7–1,3 km kävelyä, matka kestäisi 40 minuuttia julkisilla kulkuvälineillä ja siihen kuuluisi yksi bussinvaihto. Tämä aiheuttaisi perheille kohtuuttomia rasituksia lasten kuljettamisessa esikouluun ja sieltä kotiin. Esimerkki: Yksinhuoltajavanhempi, jonka työsopimuksen mukaan kuuluu olla 8 t 15 min päivässä töissä ja joka työskentelee Helsingissä (Cafe Carusell), ja jolla julkista liikennettä

käyttäen ei ole mahdollisuutta hoitaa lapsen viemiset ja tuomiset, samalla hoitaen 8t 15 min kestävän työpäivänsä tavalla, jossa 10 tunnin raja ei lapsen kohdalla ylittyisi. Olisi myös kohtuutonta vaatia vanhempaa käyttämään lain myöntämää 80 % työpäivää ja siten itse kantamaan taloudelliset seuraukset siitä, ettei kunta kannu vastuutaan ja seuraa lakia. Reittioppaan reittikartat alla kuvaavat matkaa Tammistontie 1 – Tikkurilan asema – Urheilutie 4 – Tikkurilan asema – Helsingin rautatieasema – Merisatamaranta 10, jolloin matka-ajaksi tulee 1 t 46 min sisältäen 1,7 km kävelymatkan. Pitää myös huomioida, että jos vanhempi lähtee työpaikaltaan klo 16.15, sen jälkeen että on täyttänyt velvollisuutensa työnantajaansa kohtaan, kestää vielä 55 min ennen kuin ehtii Dickursbyn koulun kohdalle. Tämän jälkeen kotimatka taittuu kahdella bussilla ja saapuminen kotiin Tammistoon tapahtuu aikaisintaan noin klo 18.11.

Emme näe tätä lakia noudatettavan Vantaan kaupungin esityksessä esikouluopetuksen lakkauttamisesta Kyrkobyn koulussa.

3. Yhdenvertaisuuslaki

Vantaan kaupungin omaksuman periaatteen mukaan peruskoulua käyville lapsille tarjotaan opetusta lähikouluissa. Lähikoulu tarkoittaa, että koulunkäynti aloitetaan lähimmässä koulussa, ja suomenkielisellä puolella on käytössä kouluverkko, jossa koulumatkan pituus ei ylitä 5 km.

Koko Vantaan alueella on neljä ruotsinkielistä koulua ja nykytilanteessa myös neljä esikoulua. Ruotsinkielisen jaoston päätöksen jälkeen Vantaa tarjoaa esikoulutoimintaa ainoastaan kolmessa kouluyksikössä. Näin ollen päätös on ristiriidassa yhdenvertaisuuslain kanssa, koska ruotsinkielisiä lapsia syrjitään kielellisin perustein. Yhdenvertaisuuslain 6 §:n mukaan sanotaan selvästi, että ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjinnällä tarkoitetaan sitä, että jotakuta kohdellaan epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa (välitön syrjintä). Myös perusopetuslaissa määrätään, että kunnan tulee osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua

opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään.

Föreningen Hem och Skola vid Kyrkoby skola sai opetustoimen viranomaisilta tehtäväksi osoittaa 90 000 euroa ylittäviä säästökohteita v. 2014. Yhdistys antoi 4.12.2013 lausunnon, jossa säästetty summa oli 56 940 €. Noin 33 000 euron takia Vantaan kaupunki rikkoo lakia huonontamalla ruotsinkielisten perheiden ja pienten lasten olosuhteita. 33 000 euroa ei ole perusteltu syy esikoulun lakkauttamiselle, varhaiskasvatuksen vaarantamiselle ja lain rikkomiselle. Laissa säädetään seuraavasti:

"Viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan yhdenvertaisuuden edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Viranomaisten tulee erityisesti muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista."

4. Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien sopimus

Lapsen oikeuksien sopimus hyväksyttiin Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa vuonna 1989. Kaikki maat, kahta lukuun ottamatta, ovat ratifioineet sopimuksen. Suomi ratifioi sopimuksen v. 1991. Sopimus velvoittaa Suomen valtiota, kuntia, lasten vanhempia ja muita aikuisia.

Lapsen oikeudet ovat aikuisen velvollisuuksia. Viranomaisten tulee kaikissa lapsia koskevissa toimissaan ja päätöksissään arvioida seuraukset lapsen kannalta, toimia lapsen parhaaksi sekä kuunnella lapsen mielipidettä. Sopimuksen opetusta koskevat artiklat sisältävät seuraavat vaatimukset:

26. Lapsella on oikeus sosiaaliturvaan.

27. Lapsella on oikeus hänen kehityksensä kannalta riittävään elintasoon.

28. Lapsella on oikeus käydä ilmaiseksi peruskoulua. Valtion on edistettävä toisen asteen koulutusta ja opinto-ohjausta sekä ehkäistävä koukunkäynnin keskeyttämistä.

29. Koulutuksen tulee kehittää lapsen kykyjä, ihmisoikeuksien sekä lapsen oman kielen ja kulttuurin

kunnioittamista, vastuullista kansalaisuutta, suvaitsevaisuutta, sekä kunnioitusta elinympäristöä kohtaan.

30. Vähemmistöryhmään tai alkuperäiskansaan kuuluvalla lapsella on oikeus ryhmänsä kulttuuriin, uskontoon ja kieleen.

Vantaan kaupungin päätös on ristiriidassa lapsen oikeuksien sekä sopimuksen hengen kanssa.

Vantaalla 5.3.2014

Kristian Pennala
varapuheenjohtaja

Nina Leskinen
sihteeri